

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld. za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 20 kr. za četrta leta. — Za tuje dožele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke volja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanila enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje izvirnosti. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Carigrad 1. nov. Agentstvo „Havas“ poroča, da so Rusi prišli v Kasgan, na vzhodu od Silistrije.

Peterburg 1. nov. Oficijalno se iz Vizinkioja poroča 30. okt. Včeraj je iz Köprikoja prišla vest od generala Heimana, da se je 28. t. m. njegova kavalerija združila z ono generala Tergukasova in da goni Muktar-pašo, ki se zad za Köprikiio umika. Infanterija generala Tergukasova se pomika naprej, da se z ono generala Heimana združi.

London 1. nov. „Daily Telegraph“ poroča iz Erzeruma: Turška armada se je iz Hasankale nazaj pomaknila in je defenzivno pozicijo na visočinah vzhodno od Erzeruma zasela. Turško ariergardo, ki je bila ostala v Hasankale, so Rusi odrezali in dva bataljona ujeli.

Carigrad 31. oktobra. Turški vojaki, kar jih je v Carigradu v garnizoni bilo, poslani so na bojišče, in meščanske garde so njih mesto prevzele.

Peterburg 31. okt. Razgovori o predaji Karsa so se pretrgali. Mesto ostane blokirano. Bombardovanje se je začelo.

London 31. oktobra. Iz Poradima se v „Times“ o bitvi pri Gornjem Dubniku poroča: Od ruske strani je bilo 12. do 14.000 mož v boji. Po dolgem maršu ob hudem mrazu so Rusi našli Turke za prstenimi nasipi zašancane, pred tremi vasmimi. Ruski strelci iz Carskega sela so začeli boj in največ izgube imeli. Bitva se je začela ob osmih zjutraj in je trajala do šestih zvečer. Turške pozicije so bile vzete še le po tretjem poskušanj šturma. Turki so se hrabro bili. Izgube njih

so 4000 mrtvih in mnogo ranjenih, nad 4000 ujetih. Rusi utrjujejo Gornji Dubnik in Teliš.

Berlin 31. oktobra. „Nord. Allg. Ztg.“ poroča, da je vse ruske armade pred Plevno 130.000 mož, 500 poljskih kanonov in 50 pozicijskih kanonov.

Šumla 31. okt. Denes po noči je šel močno dež. Pota in ceste so blatne in razmočene, operacije te dni nemogoče.

Cetinje 30. okt. Knez Nikolaj je odšel v Ortjaluko. Torej se črnogorske operacije zopet prično.

Vojska.

Na azijskem bojišču vse kaže, da se druga odločilna katastrofa bliža. Turki se vedno bolj nazaj pomikajo in puščajo svoje pozicije. Rusi se združujejo za njimi. Kadar bode Muktar pred Erzerumom v drugič tepen, potem pade tudi to mesto kmalu Rusom v roke.

Rusi so zopet dva bataljona Turkov v Aziji ujeli. Pogostno ujemanje celih oddelkov kaže, da so Turki, če prav osobno hrabri, vendar le taktično neizurjeni.

Turkoljubni nemški listi se zdaj jeze na turški vojni svet v Carigradu, češ, da le ta je s svojimi ukazi kriv nesreč turške vojske. Da bi ruska hrabrost tudi v poštev jemala se, to judom in Nemcem ne gre v glavo.

O Plevni trdi neko carigradsko poročilo, da ima le do 14. novembra živeža in streliva, da se bode do tačas morala udati. Iz Bukarešta prihaja vest, da Rusi menijo, da je Turčiji nemogoče, novo vojsko do tačas skupaj spraviti, ki bi prišla plevenske na pomoč, osvoboditi jo iz oklepa.

Nekateri listi trdijo, da je Turčija že zopet veliko vojsko (govori se 60.000 mož)

napraba v Hercegovini in Bosni, da bode od treh strani napadla Črno goro, upehano in trudno.

O notranjem sedanjem položaji monarhije.

Z Dunaja 31. oktobra. [Izv. dop.]

Naši ministri so zopet v Pešti ter se tam posvetujejo, kaj zdaj početi, ko so se razprave z Nemčijo o novi trgovinski pogodbi tako nagloma pretrgale. Vsak čuti, da za tem činom nemških delegatov ne tiče gospodarstveni, ampak v prvi vrsti politični razlogi. Grof Andrassy sicer tega neče priznati in se dela, kakor da bi vse to že naprej bil vedel.

A v krogih, kateri vedo, kaj se za kulisami godi, pripovedujejo, da je knez Bismark pri poslednjem shodu z grofom Andrasjem v smislu zveze treh cesarjev storil neke predloge, katerim pak Andrassy nij hotel pritrditi. Precej potem, ko se je Bismark vrnil v Varzin, so nemški delegati dobili ukaz, tako postopati, da se morajo razprave pretrgati. In to se je zgodilo.

Nemcu Bismarku je na tem ležeče, da ostane v naši državi neka odprta rana, katera oslabeva moč naše države in zabranjuje vsako odločno postopanje v vnaneji politiki.

S koncem tega leta neha trgovinska pogodba z Nemčijo in z Italijo. Bismark dobro ve, da Ogerska želi še za naprej take pogodbe, po kateri bi svoje poljedelske pridelke lahko izvaževala, a da bi na meji ne bil visok col za plačati. Za obrtniške in fabriške pridelke pa je Ogerskej malo mar in bi rada privolila, da se za nemške fabrikate od naše strani pri uvažanju le nizek col naloži. Avstrija

Kratek.

Na posipu karlovškega grada.

(Črtica od cerkniškega jezera. Spisal A. J. Sterc.)

Pred več stoletji krasilo je slovensko zemljo veliko več gradov nego zdaj. Skoraj na vsakem prijaznem holmcu, na strmej pečini, ali v tiem gaju, bodi si romantične gorenjske, vinonosne dolenske, ali z naravnimi čudi in lepotami bogato obdarjene notranjske strani kipel je gradič v zračne višine. Toda veliko veliko tistih gradov leži sedaj v prahu in razvalinah; komaj se morebiti še pozna njih stališče, vendar nam domači kmetič zmirom kaj pove od plemenitašev, ki so bivali tukaj in grozi se, ako so kruto postopali ter zatirali okoličane, kateri so bili njih lastnina, hvaležno pa vzdahne in pomračeno čelo se mu razvedri, ker vidi, da prešli so tisti za oratarja tako trdi časi. Razrušeni so bili ti gra-

dovi deloma v krvavih bojih z ljutimi Turki, ki so tako pogostoma napadali našo domovino, deloma so pa počasi sami razpadli, ker graščaki so bili potem, ko je vladarjev ukaz omejil plemenitašev prevelike pravice in kmeta bolj v varstvo vzel, pod nič prišli. Opustiti so morali misel, da vse, kar pridelal kmet, je prav za prav njih; nij ga bilo sedaj več, ki bi jim bil zastoj delal, oni se pa pasli; nij ga bilo, da bi jim bil brezplačno popravljal njih gradove, in spravili so se tako čez nje elementi ter je pokončali. Za vse pride gotovo enkrat plačilni dan. Črtico enega takih še pred razsutih gradov podajati hočem tudi jaz.

Prijatelj! preseli se v duhu z menoj vred v preprijazno dolino cerkniško in spremi me na obale jezerske. Pot do tja je kratek, mehek, ker gre mej senožeti, in je z raznobojnimi cveticami olepšan. Poglej tam v znožji jezerskem proti zapadu sivo, visoko, strmo

pečino; od treh strani se zaganja jezero vanjo, le zadaj na jugu jo veže sedlo z lesovitim, kedaj zelo temnim, a zdaj že nekoliko bolj redkim Javornikom. Pa pojdiva gori, saj steza nij tako dolga, — le sem in tja se ti bode na kamenji zvrnila noga, ako ne paziš, — in oglejva si kraj. Zares prekrasen razgled! Nad nama široko jasno nebo, takoj pred nama, v dolini proti severu šume jezerski valovi, naprej se razprostira cvetličnata ravan z več seli in s trgom Cerknico, obrobjena z golo Slivnico in z drugimi manjšimi na severu ležečimi hribi; na levi je žrelo male in velike Karlovice in gozd, na desni pa glavni del jezera in naprej ravnina z njivami, senožeti, vasmimi, vrtovi in pašniki. Tukaj na kaj prijaznem kraju, — kaj ne? stal je lepi grad mogočnih in bogatih vitezov karlovških. Neznano je, kakov je bil njih začetek, odkod so bili prišli v te tistikrat še divje in z lesom gosto poraščene kraje; a njih slava,

pa s svojo veliko industrijo mora naravnost zahtevati, da se ne puste inozemski pridelki kar tako brez cola uvaževati, kar bi končno uničilo vso našo domačo industrijo.

Tedaj je veliko nasprotje med Avstrijo in Ogersko, pa ne samo v tem, ampak tudi v vseh drugih vprašanjih, ki se imajo še pred koncem tega leta rešiti.

Zmešnjava je velika in nij videti, kako se bo dala razmotati. Naši in ogerski ministri imajo v Pešti vsak dan skupna posvetovanja pod predsedstvom cesarja samega. Oblibovali so cesarju o svojem času in se zavezali, Auersperg-Lasser tu, Tisza tam, da bodo spravo ali nagodbo dognali, ako se jim prosta roka pusti pri volitvah za parlamente. Večino imajo ti moške tu in tam. Zato sme cesar zahtevati, naj zdaj rešijo svoje besede. Ako se jim ne posreči, potem pač morajo o dstopiti naši Auersperg-Lasserji in Tisza, z njimi vred pa tudi Andrassy. In da bi se to skoraj zgodilo, in bi boljši moške na krmilo prišli, to mora želeti vsak avstrijski patrijot.

Politični razgled.

Notranje delo.

V Ljubljani 2. novembra.

O vspehu **ministerskega** posveta v Pešti se poroča, da sta se ministerstvu porazumeli in sklenili, obema parlamentoma predložiti avtonomno colno tarifo, ob enem pa še v Berlinu vprašati, ali hoče na podlogi nove pogodbe dovoliti vvoz surovega blaga in za se obdržati appreturino postopanje.

Graničarski fond, ki ga je dozdaj sedem milijonov, kateri so se natekli iz krajskih fondov, ima se v Pešto prepeljati in Magjari bodo Hrvatoma denar zabili, če se hrvatski zastopniki ne bodo z vso silo temu ustavili.

Srbski narodni voditelj dr. Miletić, katerega imajo Magjari zdaj že poldrugo leto po nedolžnem zaprtju iz samega strahu, da ne bi Srbijo podpiral s svojo veljavno besedo, dobil je še le 31. oktobra zatožni spis zaradi „veleizdaje.“ Zoper štiri sotožence Miletićeve je magjarski državni pravdnik opustil vso tožbo. Tudi Miletiću ne bodo nič dokazali.

Ogerskega budžeta izdaje so: 233,471.080 gld., dohodki pa so 217,136.000 gld. Deficita je 15,634.000 gld. Lani ga je bilo 22 milijonov.

Vnanje delo.

Nasproti **Grškej** je porta zadnje čase prav pohlevna. Prej je hotela uže ultimatum v Atene poslati, zdaj pa se boji in obeta vsem grškim pritožbam ustreči.

Iz **Carigrada** se poroča „P. C.“, da

so se začeli na sultanovem dvoru, kjer je dozdaj dobro upanje vladalo, zdaj sploh bati, ker z obeh bojišč prihajajo slaba poročila. Zlasti o stanju stvari pri Plevni so na porto prišle take vesti, ki pravijo, da je katastrofa mogoča.

Francoški „Moniteur“ pravi, da se v vladnih krogih vedno bolj širi pomirljiv duh. Grévy je prišel ponedeljek v Pariz. On je za zmerno politiko. Senatorji levice se zbera v soboto, da se posvetovajo o zdanjej politiki.

Angleži bodo posla dobili v Aziji. Afganistanci se orože na boj zoper njih. Angleški časopisi pravijo, da Rusija tam hujska Afganistance. Če bi to poslednje res bilo, pač bi Rusi le enako z enacim povračevali.

Dopisi.

Iz **Dunaja** 1. novembra. [Izv. dop.]

Kopitarjev komers, ali prav za prav Kopitarjeva slavnost, izvršila se je izborno. Mnogo odličnih gostov počastilo je ta večer društvo Slovenijo, med temi najodličnejši državni poslanci: dr. Vošnjak, Nabergoj, Vitezić, pl. Langer, dr. Čizman, vseučilišni profesor, advokat dr. Sežun, dr. Detelja, prof. Stritar, dr. Gross itd. Neizmerno brojno število došlo je Hrvatov, Srbov, Čehov. Jako prostorna dvorana je bila vsa polna. Navdušenost velika. Točke obširnega programa izvele so se vse skozi izborno. Slavjanskega pevskega društva predsednik, advokat dr. Lenoč, je izvrstno govoril in napil slogi Slavjanov in društvu Sloveniji za vrl vspeh večera. Predsednik „Velebita“, Hrvat Plivenić, je dvakrat krasno govoril. Baš tako predsednik srbske Zore vitez Štefanović in predsednik češkega akademičnega spoleka Čeh Pražak. Mnogoštevilni telegrami iz raznih krajev slovenske domovine in iz Zagreba bili so burno in z velikim navdušenjem sprejeti. Nihče nij si pričakoval tako slavnostnega večera. Društvo slovenskih vseučilišnikov prosvetilo se je na sijajen način zopet enkrat v javnosti. Iz programa je c. kr. policija izbrisala kos predsednikovega pozdrava in Stritarjevo „Raja“ in „Na meji“. Inače šlo je vse v lepem redu. — Natančnejši dopis o tem Kopitarjevem komersu vam dojde kasneje.

Iz **Gradca** 1. novembra. [Izvirni dopis.] Naše življenje postaja živahneje, naše mesto dobiva drugo podobo. Dijaki so se vrnili s počitnic in začenjajo svoje delo v kolegijah in po svojih društvih. Oni, ki so dozdaj uživali zdrav zrak na kmetih, primorani

so po nagleg spremembi vremena podati se v mesto. Tu jih čaka cela tropa novih prikaznij na gledališčnem odru, naznanila koncertov, itd.

Četrtega novembra bomo imeli spet enkrat priliko slišati par slovenskih pesnij, katerim smo se uže celo odvadili. Znane gospodične Čampine in Golovič naredijo koncert v vitežkej dvorani ter so vzele v svoj obširen program tudi pesni: „brodar“, G. J., „obrazi“, B. J., „v tihej noči“, Foerster. Pravim, ka smo se odvadili slovanskemu petju, kar bi se marsikomu dozdevalo neverjetno, ali saj čudno, kdor ve, ka imamo tukaj dve slovanski pevski društvi; toda, skoro leto dnij uže nij nič slišati o njima. Bode-li v bodoče bolje? Kdo more biti za to porok? Gotovo ne, ako se ljudje ne bodo bolje brigali za pevsko društvo, nego so se dozdaj.

Odbor je sicer izbran in obstoji iz gg.: Juvanec, cand. phil., predsednik; Bumet, stud. phil., Jurtela, stud. jur., Križaj, stud. chem., Lavrenčič, stud. jur., Pichler, stud. phil., Sok, stud. phil. in pl. Zlatarovič, stud. med., odborniki.

Dela bode trebalo odboru in krepke podpore od strani vseh dijakov, ka se doseže ugoden vspeh!

Iz **Gradca** 29. oktobra [Izv. dopis.]

Podporna zaloga slovanskih vseučilišnikov je imela prošlo soboto 27. oktobra t. l. redni občni zbor. Iz poročila tajnikovega in blagajnikovega je razvidno: Odbor je v teku šolskega leta 187⁶/₇ dovolil 242 for. podpore na 47 došlih prošnj. Za podporo so se porabile obresti glavnice in posamezni darovi. Glavnici je odbor dodal 50 for. (petdeset f.), tedaj znaša sedaj 2375 for. nominalne vrednosti. Iz odborovih poročil je dalje jasno, da je odbor tudi v minulem letu dosegel svoj blagi namen: podpirati uboge marljive dijake in si s tem utrdil zaupanje blagih društvenih podpornikov. —

Želeti bi bilo in jaz si dovoljujem tu javno izreči prošnjo, posebno do onih gospodov, katere je društvo podpiralo za časa njihovih študij, naj sedaj, ko imajo stalno službo, ne pozabijo društva, temveč naj je po moči podpirati blagovolijo. — V odbor so se volili: gg. modroslovci Pichler in Sok, pravniki: Veršec in Jurtela, medicinarji: Zlatarovič in Trnski. Namestniki gg. Brunet, Zima in Milher. — (z.)

mogočnost in junaštvo bila je znana, ne le po Kranjskej, temuč tudi po Štajerskej, Koroškej, Primorskej in Hrvatskej zemlji; vladar avstrijski sam jih je visoko čislal in nemški cesar velikrat v boji potreboval njih hrabrih hlapcev. Gospodovali so gotovo nad velikim kosom jezera in doline, podložnih jim je bilo mnogo kmetij, katerih ljudje so hodili v grad na tlako. Popravljali so jim grajsko zidovje, trdili poslopja, snažili gozd in gradišče, nasipali pota do grada in vse drugo oskrbljevali; hodili so od grada do grada ter prenašali ukaze in poročila karlovških plemičev, in kadar se je gospodi poljubilo, vozili so jih v lehkih čolnicah po valovih jezerskih, mokra vesla v ožuljenih rokah sukali, da jim je s curkom teklo po obrazu; sploh trudili in pehali so se za karlovško gospodo; med tem so se pa ti veselili, pri bogato obloženih mizah radovali, kratkočasili se z lovom in s kmeti se norčevali; toda prišel je tudi za nje povra-

čilni čas. Letela je nesreča za nesrečo in — izginili so Karlovčani brez sledi.

Pripoveduje se, da zadnji teh plemenitašev, obupan vsled velikih nezdod, potegnil je bil na Nemško, popustil grad in vse, kar je pa kaj malo verjetno. Časa ostri zob je pa tako dolgo grudil grajsko zidovje, da je še zadnje v nebo štrleče ostanke popolnem razgrizel in pokončal, da težko še najdeš stališča krasnih dvoran, kjer so se sprejemali tuji plemenitniki, gosti in poslanci. Glej, proti zapadu bila je orožnica, polna mečev, škitov, oklepov, sulic in drugega morilnega orožja; precej zraven hlev, kjer so razgetali čili vranci; pred gradom bil je prostor, kjer so se urili tedanji vojaki, kjer so se vršile viteške igre in se zbirali junaški hlapci, z bojnim krikom vihteli dolga kopja, rožljali z britkim jeklom, da je daleč v Javornikove hribe in doline donelo, odmevalo v sošednjih Karlovcih, in se razlegalo tja po okolici; in med tem so tužno

plivkali ob skalovje jezerski valovi in povodni tiči krožili nad mokro planjavo. In kolikokrat se je primerilo, da komaj je priplaval srebrni mesec izza sosednje Slivnice, udrle so se karlovške čete tukaj do i po poti med gostim drevjem, in komaj čakali, da privbrajo pred sovražnika, si srce ohlade na plenu, pomoré in popalijo, kar soboj ne morejo vzeti in zapaljeni grad velikokrat jim je razsvetljeval pot domov.

Tako je bilo na gradu Karlovcu pred več stoletji, in sedaj? Sedaj je pa vse razruščeno, divje, samotno in — dolgočasno. Malokedaj se semkaj kdo izgubi; pastir se tega kraja ogiblje, in gozdar, ki se od dela pozno zvečer vrača domov, ki verjame pripovedkam, da se je večkrat prikazal škrt v rudečej obleki, ali da je ta videl gospo v dolgem črnem krilu, katere obraz je bil objokan in bled, kakor jezerska megla, in oko njeno milo kakor lunina luč, ali ognjene konje, katere je sam peklen-

Iz dolnjega Krasa 30. okt.

[Izv. dop.] Kakor vam je znano, bratje Kranjci, smo mi dolnji Kraševci na meji poitalijančenih Slovencev, kateri se zovejo Bizjaki; gotovo torej se moramo jako vrlo in hlabro boriti proti poitalijančevanju, ker drugače bodo naši potomci pravi italijanissimi, kateri bodo večjo škodo svoji materi Sloveniji učinjali, nego rojeni Italijani. Da se poitalijančenju močan jez postavi, treba nam je pravih pošteno narodnih, slovanskih duhovnikov, učiteljev in županov. Kake da so razmere na dolnjem Krasu v tem obziru, povedal bi lahko v dveh besedah, namreč: Jako žalostne; pa vendar, da koga ne bi razžalil, hočem nekaj natančneje izpregovoriti.

Kar se tiče duhovenstva, je pri nas večinoma narodno, ali da bi bilo v pravem pomenu slavjansko, mi nij mogoče trditi; res sicer je, da duhovniki naši nijso turkofili, ali da nijso nič kaj posebni rusofili, to je tudi res. Duhovniki, nositelji narodnega duha, morali bi posebne simpatije kazati in buditi do krščanskega in bratovskega ruskega naroda, kar je dolžnost vsacega Slovana.

Rusi so gotovo prvi slovanski narod, čeprav neki nemški judež v duhovenskem listu, v „Volksblattu“, trdi, da nij Rusov več, nego 23 milijonov.

Kateri pametno misleči poštenu mož vsacega naroda in vsacega veroizpovedanja ne bode imel za Ruse največje simpatije, ker se bojujejo proti onim barbarom, pred katerimi se je bala cela Evropa več nego 250 let, in katerim so ravno oni Slovani, katere večinoma Evropa sedaj zavira svoje delo dokončati, rebra polomili in tako Evropce rešili pred strašnim Turkom.

Velikanska sramota in prokletstvo čaka one Evropce, kateri zavirajo plemenitega Rusa, da mu nij mogoče tako hitro ubogo rajo iz rok tiranskega Turčina rešiti, ravno imenovani sebičneži so krivi, da se toliko krvi preliva in se bode še prelivati moralo, predno bode raja prosta. Vse naj bode z Bogom, tudi oni nesramneži, ki Turku z denarjem in drugače pomagajo, bodo prišli k računu, a da se bodo tako veselo smijali, kakor črez znajdene zmage turške, jako dvomimo.

Kake da so razmere šol in učiteljev na dolnjem Krasu, povem kratko: slabe. — V Kostanjevici imajo šolo in učitelja. Kostanjski učitelj je, kakor se govori, jako zmožen, ali govori se tudi, da nij pravi in celi Slovan.

ščak neznano ljuto podil po gozdu, — mimogredoč se prekriža in pospeši korake, da se kamenje proži za njim po strmim slabem potu. Zares, človeka prešine neka groza, ko tukaj premišlja davno preteklo čase, ker sedanjí tukajšnji prebivalci so le sove, zeleni kušarji in pisani gadje, junaki karlovški pa spé trdo smrtno spanje. Od vsega bogatstva in vse bliščobe nij ostalo nič družega, ko s kamenjem navaljena pot, ki vodi v dolino, nekoliko stopnjic k jezeru, stoletni gabri, ki šepetaje motijo grobno tišino in temno z bršljinom poraščeno smrečje, ki fantaziji, ko veter potegne, tužno pripoveduje tukajšnjo nekdanjo slavo in zdi se človeku, da sliši po ušesih grmeti pesen več stoletij, ki popeva in jasno priča, kako minljiva je kriva sila, da vse, kar stvari človeška roka, razpade gotovo, če ne prej, pozneje, a le kar dovrši um in duh, nosi pečat neumrljivosti na sebi.

Koliko da tak učitelj slovanskej reči stori, si lahko vsak sam misli. V Lipi in v Temnici, v dveh še precej velikih vaseh, niti učitelja nemajo. Menim, da kot uzrok velja to, ker nemata oni vasi pripravnih hiš, da bi se lahko podučevalo; da je ta motiv slab, ne dvomi nihče, ki ceni šolo zarad šole.

Občno je znano, da učitelji mnogo, mnogo na narodni napredek in civilizacijo upljevajo, a da na dolnjem Krasu nij stvar taka, sem povedal; ker večinoma vasi nemajo šol, in kjer je kak učitelj, nij cel narodnjak. Gotovo bi morali visoki nadzorniki nekaj čisteje pogledati, saj ubogi kmet ovih vasij, kjer nij šol, ravno tako davek plačuje, kakor oni, kjer so.

Omenil sem tudi v začetku svojega dopisa, da je potreba posebno narodnih županov, katerim je več blagor svojih občanov, nego vse drugo. Župani so gotovo glavni faktor, kateri se lahko vstavlja poitalijančenju in ponemčevanju s tem, da vse v našem materinem jeziku ureduje, ne pa v tujej nam nemščini, ali pa italijanščini.

V temniškej županiji je bil pretečena tri leta do 27. oktobra nek mož župan, kateri bi bilo bolje, da bi ne bil nikoli izvoljen, še kot starešina ne.

Mi nečemo o prejšnjem županu nič dalje spregovoriti, nego Boga zahvalimo, da je njegovega županovanja konec; mogoče, da si je sam želel, da bi se v kratkem kak drug izvolil, ker gotovo prijetnih dnij nij užival pretekla 3 leta. Kot novi župan bil je izvoljen enoglasno Josip Trampuž. Mi tega moža premalo poznamo, da bi kaj natančneje o njem spregovorili.

Dvema gospodarjema nij mogoče služiti, pravi sv. pismo tudi temu možu: služi ljudstvu in domačej stvari!

Na zadnje vam hočem še nekaj o letini na dolnjem Krasu povedati. Strnenega žita je bilo še precej, turšice je bilo polovica, ajde tudi okolo polovice, mogoče kaj več v nekaterih krajih, kakor na Vojščici. Vina je bilo pri nas jako malo, še precej se je obneslo na Vojščici, katera jako dobra vina prideluje in se lahko „Tomaj“ dolnjega Krasu zove. Vreme imamo lepo, le zadnje dni septembra in prve dni oktobra smo imeli burjo, katera nam je skoro polovico ajde snedla; sedaj imamo skoro sušo.

Dolenji Kraševci.

Domače stvari.

— (Na Rudolfovej železnici) je od 1. novembra odpravljen četrti razred vozov.

— (Na pokopališču) je bila na vseh svetnikov dan po poludne nebrojna množica ljudij. Slovenski pevci so peli umrlim Sokolom nagrobnice. Vreme je bilo krasno, le za en hip je bil začel dež rositi.

— (Vabilo k prvemu letošnjemu Sokolskemu večeru) denes v soboto dne 3. novembra v restavraciji čitalniškej. Program je: 1. Pozdravni ogovor. 2. Tovačovsky — „Sokol buditelj“, možki zbor. 3. Hermens — „Rožica“, osmospev. 4. „Berilo“, g. Jeločnik. 5. Havlasa — „Crnoj gori“, možki zbor. 6. „Ob bregu Save“, „Raja“, deklamuje gosp. Jeločnik. 7. Tovačovsky — „Pozdrav deklici“, osmospev. 8. Zajic — „U boj“, možki zbor. Program vojaške godbi: 1. Rossini — Overture k operi „Wiljem Tell“. 2. Förster — „Rumanska narodna četvorka“. 3. Nesswalba — Paraphrasa o pesni „Kak si lepa.“ 4. Wager — „Polka“. 5. Zajic — Overture k operi „Mislav“. 6. Strauss — „Na

Moldavi“, polka franc. 7. Strauss — Walcer iz operete „Giroflé-Girofla“. 8. Kviatkovsky — Overture po jugoslovanskih napevih. 9. Donizzetti — Overture k operi „Belizar“. 10. Titl — Overture po severoslavjanskih napevih. 11. Strauss — „Čez polje in ravnine“, polka hitra. Vstopnina za neude „Sokola“ 10 soldov. Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. Reditelj večera gospod Jeločnik.

— (Slovensko gledališče.) Na vseh svetnikov dan dalo je dramatično društvo slovensko predstavo „Mlinar in njegova hči“. Gledališče je bilo v parterji in na galeriji natlačeno polno, kar se pa o ložah ne more reči. Izmed igralnih močij hočemo denes omeniti le gospodično G. Nigrinovo, ki je ta večer prvič na odru nastopila in v precej teškej glavnej roli „Marijce“. Pač se jej je še poznalo, da je novinka; ali ravno tako je bilo vidno, da ima lep talent, prijeten glas, in vso sposobnost za prav dobro igralko. Če se bode učila v svoje role uživati in uglobiti se, kar pričakujemo in želimo.

— (Umrlo) je meseca oktobra v Ljubljani 58 oseb, mej njimi 33 ženskih, a 25 možkih.

— (Umrlo) je v št. Lorencu pod Prežinom 31. okt. učitelj g. J. N. Bračič. Rajni je bil, piše se nam — celih 10 mesecev bolan. Bil je priljubljen pri ondošnjem občinstvu, kakor tudi pri svojih tovariših učiteljih; to je pričal njegov spreved na pokopališče. Spremili so ga trije duhovni gospodje, 18 učiteljev, krajni šolski svet, občinski zastop, šolska mladež in mnogih drugih. — Na sprevedu, v cerkvi in na gomili so mu njegovi tovariši učitelji peli pesni žalostinke. —

— (Iz Krškega) se javlja, da so 31. oktobra prenesli mrtvo truplo grofa Antona Auersperga v mavzolej v parku njega graščine.

— (Čitalnica v Ložu) je imela dne 27. t. m. obč. zbor, pri katerem so bili v novi odbor voljeni gg. Kovač, Lah, Mlekuž, Pianek in Vilar.

— (Premembe pri učiteljstvu.) Na Kranjskem: Gosp. Jakob Inglič je prvi učitelj in ravnatelj na rudniškej šoli v Idriji, drugi je Valentin Žvagen iz Cerknice, a gspč. Amalija Kopše je začasna učiteljica v ženskem obrstvu. Gospod Anton Kunšič iz Trebnega pride za nadučitelja v Litijo, g. Karol Krištof iz Črnomlja v Planino (Stočkendorf), g. Jarnej Hočevnar iz Črnomlja v Trn (zač.), Gdč. Terez. Drašler iz Verhnike v rudniško šolo v Zagorji. — Pomožen učitelj v Postenji je postal g. Jožef Misel.

— (V mašnike posvečena) bila sta 2 bogoslovca in ob enem vojaka; v Mariboru č. g. Franc Heber in v Celovcu č. g. Ignacij Robas; slednji je vojak in je bil tudi slovensk pisatelj za vojaške potrebe, sodelavec znanega stotnika Komelja.

— (Zarad zadolžene kride) na 3 mesece v težko ječo obsodili so Janeza Huberja, trgovca v Ptuj, dolga je mož imel 192.296 gld.

Razne vesti.

* (Volčica ogrizla osem ljudij.) V vasi Tresojem občine Pokupsko na Hrvatskem je 29. t. m. ob 4. po polu dne prišla volčica v dvorišče Jose Zalovskega, ugriznila njegovo hčer, tri kmete in neko dekle, dalje ogrizla jedno kravo in kobilu. V drugej vasi, Bregani, je podrla precej potem Tomo Panežiča, ko je izza svoje hiše prišel, na tla. Ta se je boril na tleh z zverjo in brata na po-

maginje klical, kateri je volčico z debelim krepelcem z enim mahom pobil.

* (Črevljari in krojači.) Iz Trsta se nam piše: V nedeljo večer je srečal črevljari B. svojo nekdanjo ljubinko, katero je izpremljal nje novi čestitelj, krojač P. V ljubosumnosti ves ob pamet izvele nož in ga nad njo — a krojač potegne iz žepa revolver ter ustrelil vanj; krogla pa prebije — krojaču samemu dlan in v tem, da so mu rano za vezali, jo je črevljari popihal. Ker se je to godilo na javni ulici, umeje se ob sebi, da se je nagneto mnogo ljudi, ki jih je privedla radovednost.

* (Zmeren mož.) Nek praški zdravnik je vprašal svojega bolnika, ali ni pijanec, na kar mu je ta odločno odgovoril, da ni. Naposled pak mu je vendar povedal, da je na vadno z večera izpil nekaj čaš kave z rumom. „Koliko?“ — „Nu, kakih 13 ali 14 in več.“ — „A, kako ste mogli potem spati?“ — „Pil sem navadno zmirom toliko pive prej, da mi kava ni mogla škoditi.“ — In mož misli, da je pil zmerno!

* (Zastrupen tobak) so našli na Dunaji pri neke ženski, katera je bila pred nedavnim časom zavdala služabnici bogate gospode, da je potem ondi mogla pokrasti.

* (Nesreča na morji.) Francoski parnik „Meikong“ se je na potu v Japan razbil; utopile so se pri tem le tri osebe, drugi so vsi srečno v čolnih dospeli do nekakovih pečin, odkoder so morali morje tri ure bresti, da so stópili na pobožje Afrike. Tam so zopet dva dni blodili, dokler so naposled našli gostoljubnih Evropev, pri katerih so se okoristili in ukrepili.

Umrli v Ljubljani

od 30. oktobra do 1. novembra:

Marija Jerab, črkostavca otrok, 26 ur, v Florijanskej ulici št. 50, zaradi prezgodnjega poroda. — N. N., nepoznan možak, ki so ga umirajoč prinesli v bolnico, za pljučno vodenico. — Josip Žerjav, obojnik, 68 let, v bolnici, za pljučno vodenico. — Ivan Makar, krojač, 46 let, v bolnici, za sušico. — Jera Kus, obojnik, 63 let, v bolnici, za pljučno oeklinio.

Tuji.

1. novembra:

Pri Slonu: Hillardt iz Trbovlja. — Czeiger iz Dunaja. — Rysasy iz Postojne. — Parpovič iz Zagorja. — Weil z Dunaja.

Pri Matiči: Böheim iz Dunaja. — Weindl iz Dubrovnika. — grof Thurn iz Radovljice. — Bauman iz Dunaja. — Scheffer iz Gradca. — Kribeš iz Brna. — Hogg iz Dunaja.

Pri Zamorci: Kalan iz Ljubljane. — Zupanec iz Bistrice.

Važno

je naznanilo v današnji številki Samuela Heckschera star. v Hamburgu. Ta hiša si je radi promptnega in zanesljivega izplačevanja dobitkov tu in v okolici dobro ime pridobila, ter vsacega na današnji inšerat opozorjemo.

Loterijske srečke.

Na Dunaji 27. oktobra: 14. 11. 78. 87. 89. V Gradci 27. oktobra: 25. 15. 83. 40. 87.

Dunajska borza 2. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64	gld.	05	kr
Enotni drž. dolg v srebru	67	"	05	"
Zlata renta	74	"	60	"
1860 drž. posojilo	110	"	50	"
Akcije narodne banke	835	"	—	"
Kreditne akcije	213	"	40	"
London	118	"	10	"
Napol.	9	"	51	"
C. kr. cekini	5	"	64½	"
Srebro	104	"	80	"
Državne marke	58	"	40	"

Lepo in v ceno izdeljujo se

perilo in ženska oblačila

v Treovej hiši, na Marije Terezije cesti, št. 10, pri tléh, na levo roko. (330—1)

— Najboljše in najcenejše —

obleke

za gospode, dečke in otroke!

Mestne, potne in lovske kožuhe

na veliko izbiro prodaje

M. Neumann,

v Ljubljani, v slonovih ulicah št. 11.

Potni kožuhi, s sedmogradci in šopni, podloženi po 45 gl.

Lovski kožuhi, z belo jag-

njetino

Menčikovi

Menčikovi iz lodna

Zimske suknje

Suknje za doma

Suknje za na lov iz lodna

Zimske hlače

in več.

Najnovejše in najelegantnejše

v konfekciji za dame.

Vnanje naročbe se izvršujó točno s povzetjem, kar komu ne gódi, zamenja lahko z drugim. (299—9)

Glavni do-
bitki ev.
375.000
mark.

Naznanilo
sreče.

Dobitke
garantira
država.

Vabilo za udeležitev

dobitkinih naključeb

od države Hamburg garantirane velike denarne loterije, v kateri se bode gotovo dobilo érez

8 milijonov mark.

* Dobitki te koristne denarne loterije, katera obseza vsled náčrta samo 85.000 srečk so sledeči: namreč 1 dobitek event. 375.000

mark, specialno mark 250.000, 125.000, 80.000,

60.000, 50.000, 40.000, 36.000, 6 krat po 30.000

in 25.000, 10 krat po 20.000 in 15.000, 24 krat

po 12.000 in 10.000, 31 krat po 8.000, 6.000

in 5.000, 56 krat po 4.000, 3.000 in 2.500, 206

krat po 2.400, 2.000 in 1.500, 412 krat po 1.200

in 1.000, 1.364 krat po 500, 300 in 250, 28.246

krat po 200, 175, 150, 138, 124 in 120, 158.39

krat po 94, 67, 55, 50, 40 in 20 mark in do-

spejo é ez nekaj mesecev v 7 oddelkih do

gotove odločbe.

Prvo dobitkino žrebanje vršilo se bode

službeno in velja za-nje

Cela originalna srečka samo 3 gl. 40 kr.

Pol originalne srečke " 1 " 70 "

Četr originalne srečke " — " 85 "

in razpošiljam te od države garantirane

originalne srečke (nikakor prepovedane

promese) proti frankirani pripošiljavi

znaska ali pa proti poštnemu povzetku

tudi na najoddaljene kraje.

Vsak udeležnik dobi od mene poleg

svoje originalne srečke zastoj tudi originalni

načrt z vtisnjenim državnim grbom in po do-

vršenem žrebanji pripoše se takoj vsacemu

brez zahtevanja službeni spisek žrebanja.

Izplačevanje in razpošiljanje denarnih

dobitkov

do interesentov izvršujem sam direktno

in promptno in z najzanesljivejšim

molčanjem.

Vsako naročilo more si vsak preskr-

beti s pošto nakaznico ali pa priporočenim

pismom.

Obrne naj se tedaj vsak zaradi pri-

hodnjega žrebanja z naročilom zaupljivo do

15. novembra t. l.

do moje firme

Samuel Heckscher sen.,

bankirna in izmenjevalna pisarna

v Hamburgu. (329—2)



Lekarna „pri sv. Leopoldu“ na Dunaji,

Stadt, Ecke der Planken- und Spiegelgasse.

FILIPA NEUSTEINA,

priporoča p. n. občinstvu celo vrsto pravih zdravilnih in toaletnih sredstev, ki so se vselej kot izvrstna izkazala in gotovo ozdravila.

Tisoč spričal je o tem.

P. n. občinstvo naj se varuje pred nakupom slabih ponarejanj, ki nemojé nikakoršnega vspeha, in se prosi, da samo one specialitete za prave sprejme, ki našo firmo nosijo.

Neusteinove posladkorjene pile sv. Eli-

zabete za čiščenje krvi

leško odganjajo, čistijo kri, in niso škodljive;

dobre posebno pri boleznih v spodnjih organih, žilici, boleznih

pranih organov, kože in očij, otrok in žensk; odpravijo za-

petje, pravi vir največ boleznij. Ta pila je najboljši in naj-

cenejši izdelek te bice. 1 valar, 8 skatuljice, 8 120 pilami,

stane 1 gl., posamezne skatuljice 15 kr.

Odlikovane so z jako éastečim spričalom

dvornega svetovalca prof. Pitha.

Beaume Girome, izvrstno zdravilo za ozeblino.

60 kr.

Dr. Callmanna lasno barvilo, popolnem ne-

velemu lasu vsako barvo (črno, rujava, rumeno) 3 gl.

Orientalni prah za dame, da koži gladkost,

(belo ali roza) 1 gl. in 50 kr.

Elektro-motorični vratni trak, za težko zo-

najboljši uspeh 1 gl. 50 kr.

El Benito, edino dobro sredstvo proti izpadanju las in

odpravljenju luskin 1 gl. 80 kr.

Kondensirano švicarsko mleko 55 kr. Nestlejeva otročja moka 90 kr. Dr. Golijev

voda 1 gl. 40 kr. Liebigov mesni ekstrakt 1/4 funta 84 kr. Dr. Pfeffermannova zobna pasta 1 gl. 25 kr. Poltova

Brownova pomada za obranjenje las 2 gl., so vedno frišni v zalogi. Veliko skladišče parfimerij, mil, pomad itd. prvih pariških firm. Čokolade francoskega

društva od 60 kr. do 3 gl. funt. Pravi ruski čaj 1 gl. 1/4 funta. Skladišče vsakojakih instrumentov za zdravljenje, kakor samoklistiri, brizgavnice, bandaze,

jako ceno. Velika zaloga zobnih krtacic, smink, in drugih toaletnih rečij.

Dr. Fremonta prerodilni likér,

najboljše sredstvo

avežilo 2 gl.

Prsne cigarete iz smrekovih igel, najboljšo

za nadoho. 25 kosov 1 gl.

Protinski duh, aromatičen, priporočan vsem

ali revmatizem, 70 kr.

Injection Cadelle, ozdravi jako naglo vsak mehurni

slabih nasledkov 1 gl. 60 kr.

Gušni duh, najboljšo sredstvo proti guši (krofu), 70 kr.

Umeteljniški sok, iz najboljših švicarskih planinskih

prano bolezen, 70 kr.

Menthin, najboljšo zdravilo za želodec, potolaži krč, se rabi

tudi kot zobna tinktura in ustna voda, 50 kr.

Margerite-bonbons za kašelj, 30 kr.

Oreillon, za vse usšene bolezni, proti gluhoti, šumenju

dobro. 70 kr.

Odontin zobna pasta,

naredi najčrnejše zobé bele

ko biser. 70 kr.

Po-ho, iz Kine prinešen, olajša takoj najhujšo migreno in

glavobol. 1 gl.

Dr. Bayerja pravi pulherin, najboljšo sred-

stvo proti peg-

gam, daje koži barvo rož in limbarjev. 1 gl. 50 kr. in 80 kr.

Royerjeva hemeroidalna maža, tem pri-

ki hemeroidi trpe. 1 gl. 60 kr.

Salicil-antisuitin, izvrstno proti sitnemu potenju rok

in nog 50 kr.

Salicilno milo, najboljšo in najcenejšo milo. 25 kr.

Schrierove zobne pile, za otle zobe najboljše zdrav-

ilo. 25 kr.

Storax-Crème, éudežno pomaga pri vseh kožnih bo-

leznih. 80 kr.

Wlinsi papir, proti nahodu, prsnemu kataru, vratobolu

in hripi. 1 gl. 20 kr.

Dr. Haiderjev zobni prah. 35 kr.

jedilni prah 84 kr. Popova anaterinova ustna

Dr. Dr. Poltova resedna pomada 1 gl. 50 kr. Dr. Dr.

Čokolade francoskega

brizgavnice, bandaze,

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.